

Vad är "konsekrationen" i mässan?

Den heliga mässan är en oändlig gudomlig galenskap, som den helige Josemaría brukade säga. Kristi eukaristiska närvaro börjar när prästen "in persona Christi" uttalar orden för brödets och vinets konsekration. Vi ägnar denna artikel åt mässans hjärta.

2023-04-26

Innehåll

1. Vad är "konsekrationen" i mässan och är det samma sak som transsubstantiation?

2. Varför är den viktig?

3. Vid vilken tidpunkt i mässan sker detta?

4. Vem kan utföra "konsekrationen"?

5. Kan det ske en eukaristisk konsekration utanför mässan?

.....

1. Vad är "konsekrationen" i mässan och är det samma sak som transsubstantiation?

»Konsekrationen« i mässan avser det centrala ögonblick då brödet och vinet genom Kristi ord som prästens säger och den helige Andes åkallan blir Kristi kropp och blod. Kristi eukaristiska närvaro börjar med

konsekrationen och fortsätter så länge som de eukaristiska gestalterna finns kvar. (Jfr *Katolska kyrkans katekes*, nr 1377). Kyrkan förblir trogen Herrens befallning vid den sista nattvarden och fortsätter att fira detta mysterium till åminnelse av Jesus Kristus ända till hans återkomst i härlighet (jfr *Katolska kyrkans katekes*, nr 1333, IGRM, nr 79).

Genom brödets och vinets konsekration omvandlas hela brödets substans till Kristi kropp och hela vinets substans till hans blod. Under de konsekrerade gestalterna av bröd och vin är Kristus själv, levande och ärorik, närvarande på ett sant, verkligt och substantiellt eller väsensmässigt sätt, med sin kropp, sitt blod, sin själ och sin gudom (jfr *Katolska kyrkans katekes*, 1413). Kyrkan kallar denna omvandling för transsubstantiation, så vi skulle korrekt säga att genom

konsekrationen sker
transsubstantiationen av brödet och
vinet till Kristi kropp och blod.

Be med den helige Josemaría

Vad vi inte kan, kan däremot Herren. Jesus Kristus, fullkomlig Gud och fullkomlig människa, lämnar inte en symbol, utan verkligheten: han ger oss sig själv. Han återvänder till Fadern, men samtidigt kommer han att stanna bland människorna. Han kommer inte att lämna oss en present som får oss att minnas honom, en bild som kommer att bli suddig med tiden, som fotografier som snart blir bleka, gulnade och meningslösa för dem som inte själva var med vid just den stunden av kärlek. I brödets och vinets gestalt finns han verkligen närvarande: med sin kropp, sitt blod, sin själ och sin gudom. (*När Kristus går förbi*, 83).

Quam oblationem ... Konsekrationens stund närmar sig. Nu, i Mässan, är

det återigen Kristus som agerar genom prästen: *Detta är min lekamen. Detta är mitt blods kalk.* Jesus är mitt ibland oss! I och med transsubstantiationen upprepas Guds oändliga vansinne, som bestäms av kärleken. När denna stund i dag upprepas, bör var och en av oss kunna säga till Herren, i sitt hjärtas tystnad, att ingenting må skilja oss från honom, att hans – försvarslösa – beredvillighet att stanna kvar under brödets och vinets ömtåliga gestalter har gjort oss till frivilliga slavar: *praesta meae menti de te vivere, et te illi semper dulce sapere*, låt min själ få leva av ditt eget liv, låt den se och smaka att du, Gud, är ljuv. (*När Kristus går förbi, n. 90*).

2. Varför är konsekrationen viktigt?

Konsekrationen är viktig eftersom den inom den heliga mässan är förverkligandet av eukaristins

sakrament, genom vilket de kristna går in i »gemenskap med Kristus som verkligen är närvarande i det konsekrerade brödet och vinet« (påven Franciskus, *katekes om den heliga mässan*). Kyrkan har firat detta sakrament från början, vilket berättas i Skriften: »Och de deltog troget i apostlarnas undervisning och den inbördes hjälpen, i brödbrytandet och bönerna« (*Apg 2:42*). Detta bruk var ett svar på den önskan som Jesus Kristus själv uttryckte vid den sista nattvarden: »Gör detta till minne av mig« (*Luk 22:19; 1 Kor 11:24-25*). Med dessa ord ber Jesus sina lärjungar att ta emot gåvan av hans sakramentala närvaro och att upprepa den "till dess han kommer" (*1 Kor 11:26*).

Eukaristins sakrament är inte bara en påminnelse om en händelse som inträffade i historien. Det är en »uppdatering« av »Kristi åminnelse, av hans liv, hans död, hans

uppståndelse och hans förmedling hos Fadern« (*Katolska Kyrkans katekesen*, nr 1341) genom det liturgiska firandet. Genom den helige Andes kraft och Kristi ord, som återfinns i konsekrationen, blir Kristus »verkligen på ett hemlighetsfullt sätt närvarande« (*Katolska Kyrkans katekesen*, nr 1357) bland människorna, så att de kan vara i gemenskap med honom och med varandra. Som Johannes Paulus II påpekade: »Eukaristin, Jesu frälsande närvaro i de troendes gemenskap och deras andliga näring, är något av det mest värdefulla som kyrkan kan ha på sin resa genom historien.» (*Encyklika Ecclesia de Eucharistia*, n. 9).

Be med den helige Josemaría

Vår betraktelse är snart slut. Kom ihåg – och dröj i själens djup vid Guds oändliga godhet – att Kristus

verkligen blir närvarande i hostian genom konsekrationens ord, med sin kropp, med sitt blod, med sin själ och sin gudom. Tillbe honom ödmjukt och hängivet, erbjud honom i hans närvaro ännu en gång er uppriktiga kärlek. Säg utan rädsla åt honom att ni älskar honom, tacka honom för detta dagliga bevis på kärleksfull barmhärtighet, och uppliva er önskan att ta emot kommunionen med tillförsikt. Jag häpnar inför detta kärlekens mysterium: Herren vill ha mitt stackars hjärta som sin tron, för att inte överge mig om jag inte avlägsnar mig från honom.

Styrkta av Kristi närvaro, närda av hans kropp, kommer vi att vara trogna under detta jordeliv, och därefter i himlen, tillsammans med Jesus och hans moder, kommer vi att kunna utropa oss till segrare. *Död, var är din seger? Död, var är din udd? Gud vare tack som ger oss segern*

genom vår Herre Jesus Kristus. (När Kristus går förbi, nr 161).

Ett kärlekens underverk, *barnens sanna bröd*. Jesus, den evige Faderns förstfödde, erbjuder oss sig själv som föda. Och samme Jesus Kristus som här stärker oss, väntar på oss i himlen som *deltagare i bröllopsmåltiden, som medarvingar och vänner, för de som när sig av Kristus kommer att dö den jordiska och timliga döden, men de kommer att leva i evighet, för Kristus är det liv som inte förgås.*

Den eviga lyckan börjar redan nu för de kristna som styrker sig med Eukaristins slutgiltiga manna. Det gamla hör det förgångna till: låt oss lägga åt sidan vad som är förgängligt, må allt vara nytt för oss: *våra hjärtan, ord och gärningar.*

Detta är det glada budskapet. Det är ett *nytt budskap*, en nyhet, för det talar till oss om ett kärleksdjup som

vi aldrig ens kunnat ana. Det är *glatt*, för ingenting skulle kunna vara bättre än att förenas innerligt med Gud, den Gode som är källan till allt gott. Detta är det *glada budskapet*, för på ett sätt som inte kan beskrivas, utgör det för oss en försmak av evigheten. (*När Kristus går förbi, nr 152*).

3. Vid vilken tidpunkt i mässan sker detta?

Den heliga mässan har firats sedan kyrkans begynnelse och består av två delar: "Ordets liturgi" och "Eukaristins liturgi". Ordets liturgi innebär att Guds ord förkunnas och hörs genom de läsningar som kyrkan föreskriver. Efteråt omfattar Eukaristins liturgi frambärandet av brödet och vinet, anafora eller eukaristisk bön - som innehåller konsekrationens formeln - och kommunionen (jfr. *Katolska Kyrkans katekes*, nr 1345-1355).

De väsentliga och nödvändiga beståndsdelarna för att transsubstantiationen ska äga rum är: brödet av vetemjöl och vinet av druvor, som kallas "eukaristiska gestalter", och de konsekreerande orden som uttalas av prästen som firar *in persona Christi*. Dessa ord är:

Dagen före sitt lidande tog han brödet i sina heliga och vördnadsvärda händer, lyfte blicken mot himmelen till dig, Gud, sin allsmåttige Fader, välsignade och tackade dig, bröt det och gav åt sina lärjungar och sade:

TAG OCH ÄT HÄRAV ALLA, TY DETTA ÄR MIN KROPP, SOM BLIR UTGIVEN FÖR ER.

Likaså tog han efter måltiden denna härlighetens kalk i sina heliga och vördnadsvärda händer, välsignade och tackade dig åter, gav åt sina lärjungar och sade:

TAG OCH DRICK HÄRAV ALLA, TY
DETTA ÄR MITT BLODS KALK, DET
NYA OCH EVIGA FÖRBUNDETS
BLOD, SOM BLIR UTGJUTET FÖR ER
OCH FÖR DE MÅNGA TILL
SYNDERNAS FÖRLÅTELSE. GÖR
DETTA TILL MIN ÅMINNELSE.

(Den romerska kanon)

Genom kraften i de ord med vilka
Kristus instiftade eukaristin och hans
handling genom prästen,
tillsammans med den Helige Andes
kraft, gör hans kropp och blod
sakramentalt närvarande i form av
bröd och vin (jfr. *Katolska Kyrkans
katekesen*, 1353). »Kristus instiftade
eukaristins sakrament
skärtorsdagens kväll. Han ville att
hans offer skulle förnyas på ett
oblodig sätt varje gång en präst
upprepar orden för brödets och
vinets konsekration. Under tjugo
århundraden, miljontals gånger,
både i det enklaste kapell och i de

mest storslagna basilikorna och katedralerna, har den uppståndne Herren gett sig själv till sitt folk» (Benedictus XVI, *Predikan i Paris* den 13 september 2008).

Be med den helige Josemaría

I Mässan – jag insisterar – handlar Gud, Treenigheten, och inte människan. Prästen som firar Mässan bidrar till vår Herres plan genom att låna ut sin kropp och sin röst, men han agerar inte i eget namn, utan *in persona et in nomine Christi*, i Kristi person och i Kristi namn. (*När Kristus går förbi, nr 86*).

Den heliga Eukaristin, detta underverk som ständigt förnyas, har alla kännetecken som utmärker Jesu handlande. Han är fullkomlig Gud och fullkomlig människa, himlens och jordens Herre, och erbjuder oss sig själv som näring, på det naturligaste och vardagligaste sätt man kan tänka sig. I brödets gestalt

väntar han på vår kärlek, sedan nästan tvåtusen år. Det är mycket tid, och ändå inte, för när man älskar flyger tiden (...). Jesus kom till jorden och blev kvar bland oss i Eukaristin av kärlek till oss och för att lära oss att älska.

Han hade älskat sina egna som levde här i världen, och han älskade dem intill slutet (Joh 13:1). Med dessa ord börjar den helige Johannes berättelsen om vad som hände den påskafton då Jesus – det är den helige Paulus som återger det – tog ett bröd, tackade Gud, bröt det och sade: Detta är min kropp som offras för er. Gör detta till minne av mig. Likaså tog han bägaren efter måltiden och sade: Denna bägare är det nya förbundet genom mitt blod. Varje gång ni dricker av den, gör det till minne av mig (1 Kor 11:23-25) (När Kristus går förbi, nr 151).

4. Vem kan utföra "konsekrationen"?

Alla troende deltar aktivt i varje liturgiskt firande. »Det är hela gemenskapen, Kristi kropp, förenad med sitt Huvud, som utför gudstjänsthandlingen« (*Katolska kyrkans katekes*, nr 1140). Varje medlem är dock kallad att utöva en bestämd roll, eftersom »alla medlemmar inte har samma funktion" (Jfr Rom 12:4).

Konsekrationen utförs i strikt mening av prästen, som »en gestalt av Kristus uttalar dessa ord, men deras verkan och nåd kommer från Gud« (Johannes Chrysostomos, *De proditione Iudae homilia* 1,6.). Genom det heliga vigningssakramentet får prästerna en nåd som gör det möjligt för dem att utföra gudstjänsthandlingar, särskilt den eukaristiska konsekrationen, i de övriga troendes tjänst.

Detta betyder inte att resten av folket inte har en viktig roll, eftersom »detta fulla och aktiva deltagande av hela folket [...] är den främsta och nödvändiga källa där de troende ska hämta en sann kristen anda« (*Sacrosanctum Concilium*, nr 14). I denna mening, även om de troende inte kan utföra konsekrationen, är deras roll grundläggande. »Ty eukaristifirandet är en handling av hela kyrkan, i vilken var och en ska göra endast det och allt det som tillkommer honom, alltefter hans ställning i Guds folk. Denna princip får till följd att vissa drag nu tillmäts större betydelse i firandet jämfört med den mindre uppmärksamhet som man ibland under tidernas lopp har ägnat dem. Det folk det här gäller är ju Guds folk, vunnet med Kristi blod, församlat av Herren, närt av hans ord – det folk som är kallat att bära fram hela den mänskliga familjens böner till Gud, det folk som i Kristus

frambär tacksägelse för frälsningens mysterium genom att frambära hans offer och det folk som slutligen, genom delaktigheten i Kristi kropp och blod, växer samman till ett.« (IGMR, n. 5).

Be med den helige Josemaría

Som om inte alla andra bevis på hans barmhärtighet skulle räcka, instiftar vår Herre Jesus Kristus Eukaristin för att vi alltid skall kunna ha honom nära och – i den mån vi kan förstå det – för att den som inte behöver något, rörd av sin kärlek, inte vill vara utan oss. Treenigheten har förälskat sig i människan, upphöjt henne till nådens plan och gjort henne till *sin avbild*. Treenigheten har återlöst människan från synden – från Adams synd som gått i arv till hela människosläktet och från vars och ens personliga synder – och önskar innerligt ta sin boning i våra själar: *Om någon älskar mig bevarar*

*han mitt ord, och min fader skall
älska honom, och vi skall komma till
honom och stanna hos honom.*

Denna flod av kärlek som strömmar från den heliga Treenigheten till människorna förevigas på ett ofattbart sätt i Eukaristin. För många år sedan lärde vi oss alla ur katekesen att den heliga Eukaristin kan betraktas som ett offer och som ett sakrament, och att sakramentet är närvarande både i kommunionen och som en skatt vid altaret, i tabernaklet. Kyrkan ägnar ännu en högtid åt det eukaristiska mysteriet, Kristi Kropp – *Corpus Christi* – som är närvarande i alla tabernakel i hela världen. I dag, Skärtorsdagen, skall vi dröja vid den heliga Eukaristin, offer och näring, vid den heliga Mässan och den heliga kommunionen.

Jag talade om Treenighetens strömmande kärlek till oss

människor. Var skulle man kunna se den tydligare än i Mässan? Hela Treenigheten verkar i det heliga Mäsoffret. Därför tycker jag så mycket om att efter den inledande bönen, efter bönen över offergåvorna och efter kommunionen upprepa slutorden: *Genom din Son – vi vänder oss till Fadern – Jesus Kristus, vår Herre och Gud, som med dig lever och råder i den helige Andes enhet, Gud från evighet till evighet. Amen.*

I Mässan ber vi outhärligt till Fadern. Prästen är en representant för den evige Prästen, Jesus Kristus, som samtidigt är Offret. Och den helige Ande verkar i Mässan på ett sätt som är lika outgrundligt som verkligt. *Genom den helige Andes kraft, skriver den helige Johannes från Damaskus, sker brödets förvandling till Kristi kropp. (När Kristus går förbi, nr 84-85).*

5. Kan det ske en eukaristisk konsekration utanför mässan?

»Mässan består av två delar, ordets liturgi och den eukaristiska liturgin, som är så nära förenade att de bildar en enda gudstjänsthandling.« (Påven Franciskus, *katekes om den heliga mässan*). Av denna anledning är den eukaristiska liturgin, där den eukaristiska konsekrationen äger rum, oskiljaktig från mässfirandet. »I mässan bereds såväl Guds ords som Kristi kropps bord, det bord där människan får både undervisning och näring.« (IGMR, nr 28).

Be med den helige Josemaría

Jag känner mig som en stackars sparv som är van vid att bara flyga korta sträckor från ett träd till ett annat eller, på sin höjd, upp till en

balkong på tredje våningen ... En dag lyckas den nå upp till taket på ett litet hus som är allt annat än en skyskrapa ...

Men plötsligt rycks vår lilla fågel med av en örn som misstog den för en unge av sitt eget släkte. I dess mäktiga klor förs sparven allt högre och högre upp, över jordens berg, över bergens snötäckta toppar, över de vita, blå och rosa molnen, allt högre och högre tills den kan se rakt in i solen ... och då släpper örnen vår lilla fågel och säger: Iväg med dig. Flyg! ...

Herre, må jag aldrig mer flyga strax över marken. Må jag alltid vara upplyst av den gudomliga solens strålar — Kristus — i eukaristin! Må min färd inte avbrytas förrän jag vilar i ditt hjärta. (*Smedjan, nr 39*).

Det kan intressera dig

- E-bok: »Påven Franciskus katekes om den heliga mässan«
- Benedikt XVI:s apostoliska förmaning Sacramentum Caritatis (engelska)

.....

pdf | Dokument automatiskt skapad från <https://opusdei.org/sv-se/article/vad-ar-konsekrationen-i-massan/>
(2026-01-09)